

**Τυποποίηση και πρότυπα
ως μέσο στήριξης της
Επιχειρηματικότητας, της Έρευνας & Καινοτομίας
και της Ανταγωνιστικότητας**

Διεύθυνση Τυποποίησης
ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ

Φεβρουάριος 2016

Σύνοψη

Σκοπός του παρόντος εγγράφου είναι (α) η ανάδειξη της θετικής συμβολής της τυποποίησης και των προτύπων στην οικονομική ανάπτυξη μέσω της στήριξης της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας, (β) η παρουσίαση της στρατηγικής και των δράσεων που υλοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την αξιοποίηση της συμβολής αυτής και (γ) η παρουσίαση προτάσεων για μια Εθνική Στρατηγική υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, της έρευνας & καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας μέσω της αξιοποίησης της τυποποίησης και των προτύπων.

Στο παρόν έγγραφο αξιοποιούνται υφιστάμενη γνώση και πρακτικές που έχουν διαμορφωθεί και καθιερωθεί σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο και επιδιώκεται η προσαρμογή στις εγχώριες συνθήκες και δεδομένα για τη διαμόρφωση εθνικής στρατηγικής και προτάσεων για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας, της έρευνας / καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας μέσω αξιοποίησης της τυποποίησης και των προτύπων.

Στο **Κεφ. 1** παρουσιάζεται, δια μέσου μελετών και επίσημων κειμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο ρόλος της τυποποίησης και των προτύπων στην οικονομική ανάπτυξη με ιδιαίτερες αναφορές (α) στα σημαντικά οφέλη που παρέχουν η τυποποίηση και τα πρότυπα στις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία προσφέροντας ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα ιδίως για τις ΜμΕ και (β) στην υποστήριξη της έρευνας & καινοτομίας και την αξιοποίηση των ερευνητικών προϊόντων προς όφελος της οικονομίας.

Στο **Κεφ. 2** παρουσιάζονται οι προτάσεις αξιοποίησης της τυποποίησης και των προτύπων για την υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης.

Στο **Υποκεφ. 2.1**, παρουσιάζεται η στρατηγική και οι συνδεδεμένες με αυτήν δράσεις που υλοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και αποσκοπούν στην αξιοποίηση της τυποποίησης και των προτύπων για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ αλλά και για την αποτελεσματικότερη διασύνδεση μεταξύ έρευνας & καινοτομίας και τυποποίησης.

Τέλος στο **Υποκεφ. 2.2**, προτείνονται η καθιέρωση Εθνικής Στρατηγικής για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας, της έρευνας & καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας μέσω αξιοποίησης της τυποποίησης και των προτύπων και ενδεικτικές σχετικές δράσεις.

Σημείωση:

Στο παρόν έγγραφο έχει δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις ΜμΕ καθώς σύμφωνα με τα υφιστάμενα δεδομένα, οι επιχειρήσεις αυτές αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρήσεων στην Ελλάδα, έχουν υποστεί το σημαντικότερο πλήγμα λόγω της οικονομικής κρίσης και αποτελούν το τμήμα της οικονομίας με τις μεγαλύτερες ανάγκες στήριξης. Τέλος επισημαίνεται ότι θα είναι σκόπιμο ο εκάστοτε αναπτυξιακός νόμος να προβλέπει ευεργετικές διατάξεις για τις επιχειρήσεις εκείνες που εμφανίζουν πρόγραμμα ενίσχυσης της ποιότητας των προϊόντων ή των διαδικασιών τους.

Πίνακας Περιεχομένων

1	Τυποποίηση και Οικονομία	4
1.1	Γενικά	4
1.2	Τυποποίηση και ΜμΕ	5
1.3	Τυποποίηση, Έρευνα & Καινοτομία	6
2	Στρατηγική υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας μέσω αξιοποίησης τυποποίησης και προτύπων.....	7
2.1	Ευρωπαϊκό Επίπεδο	7
2.1.1	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ)	7
2.1.2	Έρευνα και Καινοτομία	8
2.1.2.1	Οργανισμοί τυποποίησης.....	8
2.1.2.2	Ερευνητικά Έργα.....	9
2.2	Εθνικό Επίπεδο	10
2.2.1	Στρατηγική.....	10
2.2.2	Δράσεις για την ενίσχυση της πρόσβασης σε πρότυπα και σε διαδικασίες τυποποίησης (οριζόντια).....	10
2.2.2.1	ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ - Αναβάθμιση πληροφοριακών συστημάτων και ανάπτυξη κατάλληλης υποδομής ΤΠΕ για την υποστήριξη των διαδικασιών τυποποίησης, της πληροφόρησης και της πρόσβασης σε πρότυπα	10
2.2.3	Δράσεις για τη στήριξη των ΜμΕ	11
2.2.3.1	Υποστήριξη ανθρώπινου δυναμικού και επιχειρήσεων για την αποτελεσματική αξιοποίηση προτύπων και τυποποίησης και Δημιουργία δικτύου εκπαιδευτών/μεντόρων τυποποίησης.....	11
2.2.4	Δράσεις για την στήριξη της έρευνας και καινοτομίας	12
2.2.4.1	Δημόσια χρηματοδοτούμενη έρευνα & καινοτομία	13

1 Τυποποίηση και Οικονομία

1.1 Γενικά

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόσφατα καθόρισε το στρατηγικό όραμα για την τυποποίηση¹, στο οποίο τονίζεται ο σημαντικός ρόλος των προτύπων και της τυποποίησης για τη στήριξη της καινοτομίας, της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας στην Ευρώπη.

Για να εξασφαλιστεί η συνεχής οικονομική ανάπτυξη δεν αρκεί μόνο η δημιουργία νέας γνώσης μέσω της έρευνας και καινοτομίας αλλά θα πρέπει η γνώση αυτή να διαχυθεί αποτελεσματικά και να αξιοποιηθεί αποδοτικά από την οικονομία και τις επιχειρήσεις. Όπως αποδεικνύεται, η τυποποίηση και τα πρότυπα που βασίζονται στη συναίνεση και στη συμμετοχή των ενδιαφερομένων αποτελούν το βέλτιστο τρόπο για τη διάχυση και αξιοποίηση της παραγόμενης γνώσης.

Ο ρόλος της τυποποίησης και των προτύπων στη διάδοση / διάχυση των τεχνικών γνώσεων και η θετική συμβολή τους στη συνεχή ανάπτυξη και την πρόοδο έχει τεκμηριωθεί, ποσοτικά και ποιοτικά, σε πλήθος σχετικών μελετών^{2,3,4,5,6,7,8}. Σύμφωνα με τις εν λόγω μελέτες:

- ▶ Στη Γερμανία, τα οικονομικά οφέλη της τυποποίησης εκτιμώνται σε περίπου 1% του ΑΕΠ της χώρας. Η εφαρμογή των προτύπων διευκόλυνε τις επιχειρήσεις στην απαιτούμενη τεχνολογική αλλαγή και συνέβαλε σημαντικότερα στην οικονομική ανάπτυξη σε σχέση με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Τομείς της γερμανικής βιομηχανίας με εξαγωγικό προσανατολισμό χρησιμοποιούν την τυποποίηση και τα πρότυπα για να διεισδύσουν σε νέες αγορές.
- ▶ Η τυποποίηση συμβάλλει άμεσα στην ανάπτυξη της γαλλικής οικονομίας, έως 0,81%, ή σχεδόν το 25% της αύξησης του ΑΕΠ
- ▶ Στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα πρότυπα συμβάλουν θετικά και σημαντικά στην παραγωγικότητα και αναγνωρίζονται ως κινητήριος μοχλός της καινοτομίας και της διευκόλυνσης των τεχνολογικών αλλαγών. Κατά την περίοδο 1921-2013, συνεισφέρουν το 37,4% της ετήσιας αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας στην οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου, το οποίο μεταφράζεται σε περίπου 28,4% της ετήσιας αύξησης του ΑΕΠ. Σε νομισματικούς όρους, για το 2013, η τυποποίηση εισέφερε 8,2 δις στερλίνες στην εθνική οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου.
- ▶ Για διάστημα πάνω από τα 40 χρόνια έως το 2002, μια αύξηση κατά 1% του αριθμού των προτύπων στην Αυστραλία συνδέεται με αύξηση 0,17% της παραγωγικότητας σε ολόκληρη την οικονομία. Επιπλέον, τα πρότυπα μαζί με τις δαπάνες για Έρευνα και Ανάπτυξη, μπορούν να

¹ A strategic vision for European standards (COM 2011/311)

² Economic benefits of standards, *International Organization for Standardization, 2014*

³ The Economic Benefits of Standardization, An update of the study carried out by DIN in 2000, *DIN German Institute for Standardization, 2011*

⁴ The Economic Impact of Standardization, Technological Change, Standards Growth in France, *AFNOR 2009*

⁵ The Economic Contribution of Standards to the UK Economy, *BSI 2015*

⁶ Standards, innovation and the Australian economy, *Standards Australia, 2007*

⁷ The Economic Benefits of Standards to New Zealand, *Standards Council of New Zealand and BRANZ Wellington, 2011*

⁸ Economic Value of Standardization, *Standards Council of Canada, 2007*

θεωρηθούν οι παράγοντες που συνετέλεσαν στο «απόθεμα γνώσης»: μια αύξηση κατά 1% σε αυτό το κοινό απόθεμα γνώσης οδηγεί σε αύξηση 0,12% της παραγωγικότητας

- ▶ Τα πρότυπα είναι ένας ισχυρός οικονομικός μοχλός και, με την πάροδο του χρόνου, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε 1,0% - ή 2,4 δις NZD - αύξηση του ΑΕΠ της Νέας Ζηλανδίας
- ▶ Στον Καναδά, η αύξηση του αριθμού των προτύπων αντιπροσωπεύει το 17% του ρυθμού αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας και περίπου το 9% του ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ κατά την περίοδο 1981 - 2004. Αν δεν είχε υπάρξει καμία αύξηση στα πρότυπα σε αυτή την περίοδο, το πραγματικό ΑΕΠ θα ήταν κατά 62 δις CDN χαμηλότερο

1.2 Τυποποίηση και ΜμΕ

Η τυποποίηση και τα πρότυπα παρέχουν σημαντικά οφέλη στις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία και προσφέρουν ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τις ΜμΕ. Δημιουργούν ίσους όρους ανταγωνισμού, επιτρέπουν την πρόσβαση σε τεχνολογία αιχμής, ενισχύουν την ικανότητα για καινοτομία και συνεισφέρουν στην αποδοτικότερη αξιοποίηση πόρων.

Όπως καταδεικνύεται στην Ανακοίνωση της Επιτροπής⁹, τα οφέλη των προτύπων για την ευρωπαϊκή βιομηχανία είναι πολύ σημαντικά. Τα πρότυπα οδηγούν σε μείωση του κόστους ή εξοικονόμηση των δαπανών που προέρχονται κυρίως από τις οικονομίες κλίμακας, στη δυνατότητα να προβλέπονται οι τεχνικές απαιτήσεις, στη μείωση του κόστους των συναλλαγών και στη δυνατότητα πρόσβασης σε τυποποιημένα εξαρτήματα. Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα¹⁰, ένα από τα πιο σημαντικά οικονομικά οφέλη των προτύπων είναι η αύξηση της παραγωγικής και καινοτόμου αποτελεσματικότητας. Επιτρέπει στις επιχειρήσεις να επιτύχουν μείωση του κόστους ανά μονάδα με την παραγωγή μεγάλων ομοιογενών παρτίδων. Επιπλέον, οι παραγωγοί αποκτούν δεξιότητες και εμπειρία εστιάζοντας σε λιγότερες παραλλαγές ενός προϊόντος.

Ένα άλλο πλεονέκτημα είναι η βελτιωμένη πρόσβαση στην αγορά ως αποτέλεσμα της αύξησης της ανταγωνιστικότητας εξαιτίας της αυξημένης αποτελεσματικότητας, της μείωσης του κόστους των συναλλαγών, της απλούστευσης των συμβατικών συμφωνιών (τα χαρακτηριστικά και οι λειτουργίες του προϊόντος είναι σαφή, ως αποτέλεσμα των προτύπων) και της αυξημένης ποιότητας. Τα πρότυπα επίσης οδηγούν σε καλύτερες σχέσεις με τους προμηθευτές και τους πελάτες, που προκύπτουν από την αυξημένη ασφάλεια των καταναλωτών, την αυξημένη εμπιστοσύνη, τον περιορισμένο κίνδυνο αστικής ευθύνης και την ευρύτερη επιλογή προμηθευτών για τους ίδιους λόγους που αναφέρονται παραπάνω. Τα ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας είναι το πιο απλό παράδειγμα προτύπων που χρησιμοποιείται για την επίλυση προβλημάτων ατελούς πληροφόρησης. Τα ευρωπαϊκά πρότυπα έχουν τεράστια αξία για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων που ανήκουν στους τομείς των μεταφορών, των μηχανημάτων, των ηλεκτροτεχνικών προϊόντων και άλλων κατασκευαστικών βιομηχανιών, καθώς και στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

⁹ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Ένα στρατηγικό όραμα για τα ευρωπαϊκά πρότυπα: Προχωρώντας προς τα εμπρός για την ενίσχυση και την επιτάχυνση της βιώσιμης ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας έως το 2020, COM(2011) 311

¹⁰ Συστήματα ποιότητας και πρότυπα για ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (συντάχθηκε από τους J. Luis Guasch, Jean-Louis Racine, Isabel Sánchez και Makhtar Diop), Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης/Παγκόσμια Τράπεζα, 2007

1.3 Τυποποίηση, Έρευνα & Καινοτομία

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει αναγνωριστεί ότι η τυποποίηση και τα πρότυπα μπορούν να υποστηρίξουν την καινοτομία με διάφορους τρόπους¹¹.

Τα υφιστάμενα πρότυπα μπορούν να κωδικοποιήσουν και να διαδώσουν το επίπεδο της τεχνολογίας σε διάφορες τεχνολογίες. Μπορούν επίσης να διευκολύνουν την εισαγωγή καινοτόμων προϊόντων, παρέχοντας διαλειτουργικότητα μεταξύ νέων και υφιστάμενων προϊόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών, όπως για παράδειγμα στον τομέα του οικολογικού σχεδιασμού, των έξυπνων δικτύων, της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, της νανοτεχνολογίας, της ασφάλειας και της ηλεκτρικής κινητικότητας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι καινοτομίες μπορούν πιο εύκολα να κερδίσουν την αποδοχή της αγοράς, εφόσον πληρούν τα ισχύοντα πρότυπα για την ασφάλεια, την ποιότητα και τις επιδόσεις. Τα πρότυπα διαλειτουργικότητας μπορούν να στηρίξουν μια τεχνολογική πλατφόρμα στην οποία άλλου είδους καινοτομία μπορεί να λάβει χώρα, ειδικά στις υπηρεσίες (για παράδειγμα, η χρήση υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας LTE ως πλατφόρμα για τις λύσεις κινητού εμπορίου ή δημόσιες cloud computig πλατφόρμες για τις εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης).

Τέλος, τα πρότυπα μπορούν να συμβάλουν στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ της έρευνας και των εμπορεύσιμων προϊόντων ή υπηρεσιών. Ένα πρότυπο μπορεί να κωδικοποιήσει τα αποτελέσματα των δημόσιων χρηματοδοτούμενων ερευνών, έτσι ώστε να είναι προσβάσιμα ως βάση για περαιτέρω καινοτομία. Αυτό μπορεί να αποτελέσει έναν εξαιρετικά αποτελεσματικό μηχανισμό για τη μεταφορά γνώσης και τεχνολογίας. Δυστυχώς, το πλήρες δυναμικό της τυποποίησης για την υποστήριξη της καινοτομίας δεν έχει αξιοποιηθεί. Εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη για περαιτέρω κατανόηση του πώς αλληλεπιδρούν τα διάφορα κανάλια μέσω των οποίων τα πρότυπα μπορούν να προωθήσουν την καινοτομία.

Τον Μάρτιο του 2008, σε Ανακοίνωσή της με τίτλο «Για μεγαλύτερη στήριξη της καινοτομίας μέσω της τυποποίησης στην Ευρώπη»¹² η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αναγνώριζε την τυποποίηση ως κύριο μέσο υποστήριξης της καινοτομίας, διατύπωνε προτάσεις και έθετε συγκεκριμένους στόχους για την ενίσχυση του ρόλου της τυποποίησης ως εργαλείου υποστήριξης της καινοτομίας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την αντιμετώπιση των οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών προκλήσεων. Σε ότι αφορά τη διασύνδεση της τυποποίησης με την έρευνα και καινοτομία, η Ανακοίνωση καλούσε για μια «ολοκληρωμένη προσέγγιση», βάσει της οποίας θα πρέπει:

- ▶ να λαμβάνονται υπόψη ισχύοντα πρότυπα όταν προτείνονται δράσεις ή / και συντάσσονται νέα ερευνητικά έργα
- ▶ να συμπεριλαμβάνονται οι δράσεις τυποποίησης σε πακέτα εργασίας ή ως ξεχωριστές υποστηρικτικές δράσεις
- ▶ να αξιοποιείται η τυποποίηση και τα πρότυπα ως μέσο διάχυσης των αποτελεσμάτων και της γνώσης των ερευνητικών έργων

¹¹ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Ένα στρατηγικό όραμα για τα ευρωπαϊκά πρότυπα: Προχωρώντας προς τα εμπρός για την ενίσχυση και την επιτάχυνση της βιώσιμης ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας έως το 2020, COM(2011) 311

¹² ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Για μεγαλύτερη στήριξη της καινοτομίας μέσω της τυποποίησης στην Ευρώπη, COM(2008) 133

- ▶ η αξιολόγηση των ερευνητικών έργων να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι τα αποτελέσματα οδηγούν σε πρότυπα

Το 2013 δημοσιεύτηκε μελέτη για τη συνεισφορά της τυποποίησης στην καινοτομία σε ευρωπαϊκά χρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα (6^ο & 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο - FP6 & FP7)¹³. Η μελέτη, μέσω της καταγραφής ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων, κατέδειξε το σημαντικό ποσοστό έργων- έως και το ένα τρίτο – στο 6^ο και 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο που έχουν αξιοποιήσει, με κάποιο τρόπο, την τυποποίηση και παρείχε συγκεκριμένη πληροφόρηση για τον τρόπο αξιοποίησης της τυποποίησης στα ερευνητικά έργα και για τα οφέλη που προέκυψαν, ειδικότερα σε ότι αφορά την καινοτομία και την αποδοχή των προϊόντων των έργων από την αγορά.

2 Στρατηγική υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας μέσω αξιοποίησης τυποποίησης και προτύπων

2.1 Ευρωπαϊκό Επίπεδο

2.1.1 Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ)

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η αναγκαιότητα αποτελεσματικότερης «διασύνδεσης» των ΜμΕ με την τυποποίηση προβλέπεται θεσμικά στον Καν. 1025/2012¹⁴ για την ευρωπαϊκή τυποποίηση, όπου μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι *οι εθνικοί φορείς τυποποίησης ενθαρρύνουν και διευκολύνουν την πρόσβαση των ΜμΕ σε πρότυπα και διαδικασίες ανάπτυξης προτύπων προκειμένου να επιτύχουν υψηλότερο επίπεδο συμμετοχής στο σύστημα τυποποίησης και ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές με στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής των ΜμΕ σε δραστηριότητες τυποποίησης και στην αύξηση και διευκόλυνση της αξιοποίησης των προτύπων από τις ΜμΕ.*

Για την εφαρμογή των συγκεκριμένων προβλέψεων, οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης (CEN, CENELEC, ETSI) έχουν προχωρήσει στην υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων (πληροφοριακό υλικό, ιστοσελίδα, εργαλειοθήκη, κ.λπ.)¹⁵ και προωθούν τη διάδοση και αξιοποίηση βέλτιστων πρακτικών σε επίπεδο εθνικών φορέων τυποποίησης.

Το 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τον Οδηγό¹⁶ για την αξιοποίηση των προτύπων από τις ΜμΕ με σκοπό την στήριξη της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας. Ο Οδηγός αποσκοπεί στην υποστήριξη των Αρχών που διαχειρίζονται χρηματοδοτήσεις Διαρθρωτικών Ταμείων στην κατανόηση της αξίας και χρησιμότητας της τυποποίησης και των προτύπων για τις ΜμΕ και στο σχεδιασμό κατάλληλων δράσεων για την υποστήριξη των παραπάνω. Στο κείμενο αυτό, μεταξύ άλλων, παρουσιάζονται συγκεκριμένες προσεγγίσεις για το πώς τα διαρθρωτικά ταμεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν τις ΜμΕ να ξεπεράσουν τα εμπόδια και να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους μέσω της καλύτερης χρήσης των προτύπων και εξηγούνται

¹³ Study on the contribution of standardization to innovation in European-funded research projects, *Technopolis Group, 2013*

¹⁴ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 25ης Οκτωβρίου 2012 σχετικά με την ευρωπαϊκή τυποποίηση, *L 316/12, 14-11-2012*

¹⁵ <http://www.cencenelec.eu/sme/Pages/default.aspx>

¹⁶ Using standards to support growth, competitiveness and innovation, Guidebook series: How to support SME Policy from Structural Funds, *European Union, 2012*

τα βήματα που οι περιφερειακές αρχές πρέπει να αναλάβουν έτσι ώστε να εφαρμοστούν οι προτεινόμενες προσεγγίσεις. Σύμφωνα με τον εν λόγω Οδηγό, μια στρατηγική για την αξιοποίηση των προτύπων από τις ΜμΕ, θα πρέπει να εστιάζει στα ακόλουθα:

▶ **Ενίσχυση της ευαισθητοποίησης για τα πρότυπα και της κατανόησής τους**

Οι ΜμΕ θα πρέπει να γνωρίζουν τι είναι τα πρότυπα, καθώς και ποια πρότυπα είναι διαθέσιμα και εφαρμόσιμα στις επιχειρήσεις τους. Θα πρέπει επίσης να γνωρίζουν τα πιθανά οφέλη που θα προκύψουν από την κατανόηση και την εφαρμογή των προτύπων. Χρειάζεται να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και η κατανόηση μεταξύ των ΜμΕ σχετικά με την ύπαρξη προτύπων (τόσο γενικά, όσο και από πλευράς συγκεκριμένων προτύπων) και τα οφέλη της εφαρμογής και της χρήσης τους.

▶ **Ενίσχυση της αξιοποίησης των προτύπων από τις ΜΜΕ**

Οι ΜμΕ θα πρέπει να κάνουν πλήρη χρήση των σχετικών υφιστάμενων προτύπων. Οι ΜμΕ θα πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζουν, να αποκτούν και να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά οποιοδήποτε σχετικό πρότυπο που βρίσκει εφαρμογή στο αντικείμενο δραστηριοτήτων τους. Επιπλέον, μπορεί να απαιτείται υποστήριξη για την κατανόηση και εφαρμογή των προτύπων αυτών.

▶ **Ενίσχυση της συμμετοχής ΜμΕ στις δραστηριότητες τυποποίησης**

Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ενεργός συμμετοχή των ΜμΕ στις διαδικασίες τυποποίησης. Οι ΜμΕ θα πρέπει να κατανοήσουν τη λειτουργία του συστήματος τυποποίησης, τον τρόπο συμμετοχής και τα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα οφέλη από τη συμμετοχή συμμετοχή τους στην τυποποίηση.

2.1.2 Έρευνα και Καινοτομία

2.1.2.1 Οργανισμοί τυποποίησης

Σε συνέχεια της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί Τυποποίησης (CEN / CENELEC) έχουν υλοποιήσει συγκεκριμένες δράσεις για την αποτελεσματική διασύνδεση μεταξύ έρευνας / καινοτομίας και τυποποίησης¹⁷ και έχουν εκπονήσει τυποποιητικά έγγραφα για τη διαχείριση της καινοτομίας.

Σε ότι αφορά το τελευταίο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) έχει εκπονήσει την ακόλουθη σειρά ευρωπαϊκών τεχνικών προδιαγραφών με αντικείμενο τη διαχείριση Καινοτομίας.

¹⁷ <http://www.cencenelec.eu/research/innovation/Pages/default.aspx>

ΕΛΟΤ CEN/TS 16555-1	Διαχείριση της καινοτομίας – Μέρος 1: Σύστημα διαχείρισης της καινοτομίας
ΕΛΟΤ CEN/TS 16555-2	Διαχείριση της καινοτομίας – Μέρος 2: Διαχείριση της στρατηγικής ευφυΐας
ΕΛΟΤ CEN/TS 16555-3	Διαχείριση της καινοτομίας – Μέρος 3: Καινοτομική σκέψη
ΕΛΟΤ CEN/TS 16555-4	Διαχείριση της καινοτομίας – Μέρος 4: Διαχείριση της διανοητικής ιδιοκτησίας
ΕΛΟΤ CEN/TS 16555-5	Διαχείριση της καινοτομίας – Μέρος 5: Διαχείριση των συνεργασιών
ΕΛΟΤ CEN/TS 16555-6	Διαχείριση της καινοτομίας – Μέρος 6: Διαχείριση της δημιουργικότητας
ΕΛΟΤ CEN/TS 16555-7	Διαχείριση της καινοτομίας – Μέρος 7: Αξιολόγηση της διαχείρισης της καινοτομίας

Τα τυποποιητικά αυτά έγγραφα καλύπτουν θέματα διαχείρισης της καινοτομίας όπως η στρατηγική, η δημιουργία, η συνεργασία, η αξιολόγηση και τα θέματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Έχουν εκπονηθεί με ιδιαίτερη έμφαση στις ανάγκες των ΜμΕ και αποτελούν πολύτιμο οδηγό για οργανισμούς που επιθυμούν να γίνουν περισσότερο καινοτόμοι και να βελτιώνουν τις επιδόσεις τους μέσω των καινοτομιών τους στα προϊόντα, στις υπηρεσίες, στις διεργασίες, στον επιχειρησιακό σχεδιασμό και μοντελοποίηση.

2.1.2.2 Ερευνητικά Έργα

Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την αποτελεσματικότερη διασύνδεση της έρευνας & καινοτομίας με την τυποποίηση, που ήδη από το 2008 είχε διατυπωθεί, εφαρμόζεται στο θεσμικό πλαίσιο του προγράμματος πλαισίου «Ορίζων 2020». Στον Καν. 1291/2013¹⁸, και σε ότι αφορά Γενικούς Στόχους, Προτεραιότητες, Ειδικούς Στόχους και Γενικές γραμμές δραστηριοτήτων, υπάρχουν συγκεκριμένες αναφορές σε δραστηριότητες τυποποίησης (π.χ. τυποποίηση και διαλειτουργικότητα, ανάπτυξη προτύπων, στήριξη διαδικασίας τυποποίησης και προτυποποιητικής έρευνας).

Η υλοποίηση των συγκεκριμένων προβλέψεων, επιτυγχάνεται μέσω των προγραμμάτων εργασίας και των αντίστοιχων προσκλήσεων όπου ρητώς αναφέρονται δράσεις τυποποίησης, εκπόνησης προτύπων, συνεργασίας με Οργανισμούς Τυποποίησης, συμμετοχής σε τυποποιητικές και προτυποποιητικές δραστηριότητες, «εκμετάλλευσης» αποτελεσμάτων μέσω της τυποποίησης, διασφάλισης της συμβατότητας με ισχύοντα πρότυπα, προώθησης της τυποποίησης σε διεθνές επίπεδο, αξιοποίησης προτύπων και εντοπισμού αναγκών για νέα πρότυπα.

Εν κατακλείδι, μέσω αυτής της προσέγγισης, όπου η ενσωμάτωση δράσεων τυποποίησης σε προτάσεις έργων αποτελεί ουσιαστικό κριτήριο αξιολόγησής τους, προωθείται και ενισχύεται η διασύνδεση μεταξύ έρευνας / καινοτομίας και τυποποίησης.

Στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020» και για την υποστήριξη της διασύνδεσης μεταξύ έρευνας / καινοτομίας και τυποποίησης, οι Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί Τυποποίησης (CEN/CENELEC) παρέχουν

¹⁸ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 11ης Δεκεμβρίου 2013 για τη θέσπιση του προγράμματος-πλασίου «Ορίζων 2020» για την έρευνα και την καινοτομία, L 347/104, 20-12-2013

συγκεκριμένη και στοχευμένη πληροφόρηση όπου μεταξύ άλλων περιλαμβάνεται και η «αποδελτίωση» προσκλήσεων που αναφέρονται σε δράσεις τυποποίησης¹⁹.

2.2 Εθνικό Επίπεδο

2.2.1 Στρατηγική

Σε εθνικό επίπεδο είναι σημαντικό να αναγνωριστεί η αξία και η χρησιμότητα της τυποποίησης και των προτύπων ως μέσο υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, της έρευνας / καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας, να καθοριστεί σχετική Εθνική Στρατηγική και να δρομολογηθούν συγκεκριμένες δράσεις για την υλοποίησή της.

Όπως έχει αναφερθεί στα προηγούμενα κεφάλαια, η Στρατηγική αυτή που για τη χώρα μας αποτελεί ζητούμενο, στην Ευρώπη έχει από καιρό καθοριστεί και υλοποιείται μέσω ενός συγκεκριμένου πλαισίου και σχετικών δράσεων. Κρίνεται λοιπόν σκόπιμο, η Εθνική Στρατηγική να βασίζεται και να αξιοποιεί τη υφιστάμενη γνώση και πρακτικές που έχουν διαμορφωθεί σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο, προσαρμοσμένες, όπου απαιτείται στις εθνικές συνθήκες και δεδομένα.

Ακολουθεί αναφορά σε ενδεικτικές δράσεις, όπου μέσω συνεργασιών / συνεργιών και εξασφάλισης κατάλληλης χρηματοδότησης θα μπορούσαν να υποστηρίξουν μια **Εθνική Στρατηγική για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας, της έρευνας / καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας μέσω αξιοποίησης της τυποποίησης και των προτύπων**.

2.2.2 Δράσεις για την ενίσχυση της πρόσβασης σε πρότυπα και σε διαδικασίες τυποποίησης (οριζόντια)

2.2.2.1 ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ - Αναβάθμιση πληροφοριακών συστημάτων και ανάπτυξη κατάλληλης υποδομής ΤΠΕ για την υποστήριξη των διαδικασιών τυποποίησης, της πληροφόρησης και της πρόσβασης σε πρότυπα

Βασική προϋπόθεση για ευαισθητοποίηση και διάχυση του ρόλου της τυποποίησης και των προτύπων είναι η επαρκής πληροφόρηση και η πρόσβαση στα πρότυπα. Το ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ θα πρέπει, σε συνεργασία με τους ενδιαφερομένους, να προσδιορίσει ανάγκες και να παρέχει προϊόντα και υπηρεσίες που διευκολύνουν την πρόσβαση των ενδιαφερομένων στην πληροφορία και τη γνώση που ενυπάρχει στα πρότυπα, εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή.

Η προτεινόμενη δράση θα καλύψει τις κατωτέρω ενδεικτικές ανάγκες:

- ▶ Συμμετοχή των ενδιαφερομένων στις διαδικασίες τυποποίησης σε πρώιμο στάδιο μέσω online εφαρμογής σχολιασμού προτύπων σε δημόσια κρίση.
- ▶ Ανάγκη ύπαρξης επιπλέον σύγχρονων καναλιών διάθεσης πληροφόρησης περί προτύπων και αλλαγών επί αυτών ανά προϊόν και τομέα.
- ▶ Ανάγκη δημιουργίας θεματικών πυλών πληροφόρησης με συλλογές προτύπων

¹⁹ <http://www.cencenelec.eu/research/tools/Horizon2020/Pages/default.aspx>

- ▶ Ανάγκη εξυπηρέτησης και ικανοποίησης ειδικών ομάδων ενδιαφερομένων περί τυποποίησης, οι οποίες έχουν συνεχή ανάγκη προτύπων και επομένως απαιτούν βελτιωμένες υπηρεσίες σε σχέση με ένα απλό ηλεκτρονικό κατάστημα.
- ▶ Ανάγκη εξυπηρέτησης ειδικών ομάδων ενδιαφερομένων για πρόσβαση σε πρότυπα μέσω ενδοεταιρικού δικτύου.
- ▶ Ανάγκη εξυπηρέτησης ειδικών ομάδων ενδιαφερομένων με υψηλές ανάγκες, λόγω αντικειμένου δραστηριότητας, για άμεση πρόσβαση σε διαρκώς ενημερωμένη βάση προτύπων μέσω Διαδικτύου (online αναγνωστήριο).
- ▶ Ανάγκη εξυπηρέτησης ειδικών ομάδων ενδιαφερομένων μέσω pay-per-view.
- ▶ Ανάγκη άρσης των γεωγραφικών περιορισμών ή περιορισμών ευπαθών ομάδων πληθυσμού (ανθρώπων με αναπηρίες) στις διαδικασίες τυποποίησης

2.2.3 Δράσεις για τη στήριξη των ΜμΕ

2.2.3.1 Υποστήριξη ανθρώπινου δυναμικού και επιχειρήσεων για την αποτελεσματική αξιοποίηση προτύπων και τυποποίησης και δημιουργία δικτύου εκπαιδευτών/μεντόρων τυποποίησης

Η υποστήριξη των επιχειρήσεων και των στελεχών τους για καλύτερη πρόσβαση και αξιοποίηση προτύπων υλοποιείται μέσω πιλοτικών σχεδίων αξιοποίησης προτύπων σε επιλεγμένους αντιπροσωπευτικούς κλάδους και πεδία/οριζόντια θέματα με την ανάπτυξη των μεντόρων και εργαλείων πληροφόρησης.

Προβλέπεται η ανάπτυξη και υλοποίηση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και πληροφόρησης, των επιχειρήσεων και των εργαζομένων για οριζόντια θέματα όπως τυποποίηση και τα πρότυπα, υποδομές ποιότητας, διαχείριση βιωσιμότητας, ενεργειακή διαχείριση, σχεδιασμός για όλους, μαθησιακές τεχνολογίες κ.λπ.

Η πρόσβαση και η καλύτερη αξιοποίηση των προτύπων από τα στελέχη και τις επιχειρήσεις θα ενισχύσει την ικανότητα προσωπικού και επιχειρήσεων για εισαγωγή καινοτομιών, για κατανόηση και προσαρμογή στους κανόνες της αγοράς, τη διαφάνεια και διασφάλιση των σχέσεων των επιχειρήσεων με τους πελάτες και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και την καλύτερη αξιοποίηση ευκαιριών και διαθέσιμων πόρων, τεχνολογικών και γνωσιακών.

Ο απώτερος στόχος είναι η υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης μέσω της ανάπτυξης παιδείας/κουλτούρας τυποποίησης και ποιότητας, της διαφάνειας, της καθιέρωσης βέλτιστων πρακτικών, της μέτρησης των επιδόσεων δραστηριοτήτων και προϊόντων/ υπηρεσιών, της καλύτερης αξιοποίησης πόρων, ευκαιριών και αναγκών και εν τέλει της ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών σε επιλεγμένους κλάδους και πεδία/οριζόντια θέματα.

Επιπρόσθετα, η ανάπτυξη εθνικών προτύπων ή / και οδηγιών εφαρμογής σε συγκεκριμένους τομείς υψηλού ενδιαφέροντος για την ελληνική οικονομία, μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για τη στήριξη και ενίσχυση της ικανότητας των ελληνικών επιχειρήσεων όχι απλά να βελτιώσουν την επίδοσή τους αλλά να δημιουργούν τις προϋποθέσεις μιας ουσιαστικής και αποτελεσματικής ένταξής τους στα διεθνή δίκτυα παραγωγής και εμπορίας προϊόντων και υπηρεσιών.

Οι προτεινόμενες δράσεις, περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

1. Σεμινάρια ευαισθητοποίησης για την τυποποίηση, τα πρότυπα και γενικότερα για τις υποδομές ποιότητας, (γενικό, προς επιχειρήσεις)
2. Επιλογή εμπειρογνομόνων, συγκρότηση και λειτουργία ομάδων έργου στους προτεινόμενους κλάδους και πεδία
3. Σεμινάριο εκπαίδευσης μεντόρων
4. Εντοπισμός προτύπων και σχετικής πληροφόρησης για τεχνική νομοθεσία και δημιουργία καταλόγων /συλλογών κανονιστικών και τυποποιητικών κειμένων
5. Δημιουργία καταλόγου υπό ανάπτυξη προτύπων και ενημέρωση/επικαιροποίηση καταλόγου ισχυόντων
6. Μελέτη αναγκών για πληροφόρηση σχετικά με τα πρότυπα και κανονισμούς-τεχνικές ρυθμίσεις την εφαρμογή και την αξιολόγηση της εφαρμογής
 - a. Τυποποιητικό Παραδοτέο αποδελτίωσης σχετικών προτύπων για διάχυση τεχνογνωσίας (κώδικας προτύπων ή Οδηγός εφαρμογής)
 - b. Πρότυποι Τεχνικοί φάκελοι τεκμηρίωσης συμμόρφωσης/ κατάλογος αρχείων βεβαίωσης της συμμόρφωσης
 - c. Επιλογή και μετάφραση στην ελληνική των αναγκαίων σχετικών τυποποιητικών εγγράφων
 - d. Εκπόνηση εθνικών προτύπων σε συγκεκριμένους τομείς υψηλού ενδιαφέροντος για την ελληνική οικονομία
7. Συμμετοχή εμπειρογνομόνων σε Εθνικές / Ευρωπαϊκές / Διεθνείς επιτροπές Τυποποίησης (ανά κλάδο και πεδίο)
8. Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης προς στελέχη ΜΜΕ

2.2.4 Δράσεις για την στήριξη της έρευνας και καινοτομίας

Σε ότι αφορά την στήριξη της έρευνας & καινοτομίας μέσω αξιοποίησης της τυποποίησης και των προτύπων, κρίνεται απαραίτητη η θέσπιση συνεργασιών / συνεργειών μεταξύ του Εθνικού Φορέα Τυποποίησης (ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ) και των αρμόδιων Αρχών και φορέων - Αρχές χάραξης πολιτικής, ερευνητική κοινότητα, φορείς υποστήριξης δράσεων έρευνας & καινοτομίας (π.χ. Εθνικά Σημεία Επαφής για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020») - για τη βέλτιστη αξιοποίηση των ωφελειών που μπορούν να προκύψουν από την αποτελεσματική διασύνδεση μεταξύ έρευνας & καινοτομίας και τυποποίησης.

Τα ενδεχόμενα οφέλη, περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- ▶ Ενίσχυση του κοινωνικού και οικονομικού οφέλους της δημόσιας χρηματοδοτούμενης έρευνας & καινοτομίας
Τα πρότυπα και η τυποποίηση αποτελούν το αποτελεσματικότερο ίσως μέσο για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ της έρευνας και εισαγωγής καινοτόμων προϊόντων στην αγορά
- ▶ Αύξηση του αριθμού των έργων στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» με συντονιστή από την Ελλάδα και κατ' επέκταση αύξηση της «εθνικής χρηματοδότησης» από τα ευρωπαϊκά ερευνητικά κονδύλια
Μια κατάλληλη ενσωμάτωση δράσεων τυποποίησης μπορεί να βελτιώσει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των προτάσεων έργων

- ▶ Αποτελεσματικότερη διαχείριση δράσεων έρευνας & καινοτομίας από ερευνητικούς φορείς και επιχειρήσεις
Με κατάλληλη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών τυποποιητικών εγγράφων ή/και με εκπόνηση εθνικού οδηγού εφαρμογής για τη διαχείριση και αξιολόγηση καινοτομίας από ερευνητικούς φορείς και επιχειρήσεις.

Για την υποστήριξη και προαγωγή της διασύνδεσης έρευνας & καινοτομίας και τυποποίησης, θα πρέπει, σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους, να δρομολογηθούν δράσεις που αποσκοπούν:

- α) στη διευκόλυνση της πρόσβασης των ερευνητών στα υφιστάμενα πρότυπα και σχέδια προτύπων
- β) στην ενημέρωση και συμμετοχή της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας στις εξελίξεις στην ευρωπαϊκή και διεθνή τυποποίηση
- γ) στην ενίσχυση της συμμετοχής των ερευνητών στα προ-τυποποιητικά και τυποποιητικά έργα

2.2.4.1 Δημόσια χρηματοδοτούμενη έρευνα & καινοτομία

Η τυποποίηση, τα πρότυπα και τα σχετικά τυποποιητικά έγγραφα θα πρέπει να αξιοποιούνται τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού έργων/δράσεων καινοτομίας όσο και σε επίπεδο αξιοποίησης των αποτελεσμάτων τέτοιων έργων/δράσεων.

Σε ότι αφορά το σχεδιασμό έργων / δράσεων καινοτομίας, είναι σημαντικό οι ενδιαφερόμενοι να έχουν γνώση και να λαμβάνουν υπόψη υφιστάμενα πρότυπα / τυποποιητικά έγγραφα. Με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται ότι τα αποτελέσματα των έργων / δράσεων καινοτομίας παρέχουν «συμβατότητα» / «διαλειτουργικότητα» με ισχύοντα πρότυπα / τυποποιητικά έγγραφα και θα είναι «προσαρμοσμένα» στις ανάγκες της αγοράς, εξασφαλίζοντας την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διείσδυσή τους στις ευρωπαϊκές και διεθνείς αγορές.

Σε ότι αφορά τα αποτελέσματα έργων / δράσεων καινοτομίας, η αποτελεσματικότερη διάχυση και αξιοποίησή τους γίνεται μέσω της αξιοποίησής τους σε εθνικά, ευρωπαϊκά ή / και διεθνή πρότυπα / τυποποιητικά έγγραφα.

Σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς χρηματοδότησης έργων έρευνας & καινοτομίας, θα μπορούσε να προβλεφθεί κατάλληλο πλαίσιο έτσι ώστε, όπου κρίνεται αναγκαίο:

- ▶ να λαμβάνονται υπόψη ισχύοντα πρότυπα όταν προτείνονται δράσεις ή / και συντάσσονται νέα προγράμματα έρευνας και καινοτομίας
- ▶ να συμπεριλαμβάνονται οι δράσεις τυποποίησης σε πακέτα εργασίας ή ως ξεχωριστές υποστηρικτικές δράσεις
- ▶ να αξιοποιείται η τυποποίηση και τα πρότυπα ως μέσο διάχυσης των αποτελεσμάτων και της γνώσης των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας
- ▶ η αξιολόγηση των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι τα αποτελέσματα οδηγούν σε πρότυπα

Προϋπόθεση για την αποτελεσματική υλοποίηση των παραπάνω, αποτελούν:

- ▶ παροχή κατάρτισης σε θέματα τυποποίησης για τους αξιολογητές και τους υπεύθυνους προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας
- ▶ σύνδεση των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας που σχετίζονται με την τυποποίηση με την κοινότητα της τυποποίησης